

Trefrontkrigen mot Tyskland fortsetter med fuld styrke og med samme gode resultater. Fremgangen er slik på alle fronter at en må spørre sig om Tyskland viser sin virkelige styrke. Ikke minst på invasionsfronten har svikten vært påfaldene. Selv landgangsplanene fikk de allierte fuldføre stort sett uten inngrep. Luftwaffe har intatt en helt defensiv holdning. Tyskerne må ha vært like klar over Cherbourg betydning som de allierte, men allikevel blev det ikke gjort forsök på å komme besetningen der til hjelp. Hvad er så grunden til den både mentale og materielle uforbredhet? Tyskerne hevder selv at de har stilt sig avventende med tanke på invasionsforsök andre steder. Men er forklaringen i virkeligheten den at tyskerne i Frankrike er langt svakere enn de allierte hadde tenkt sig? Er det for å skjule overföringene fra vest til øst siste vårlige krigsvinter, at de så sterkt har hevdet at grunnene til tilbaketrekkningene i øst var nödvendige netop fordi vestfronten ikke måtte svekkes?

Svaret på disse spørsmål vil formodenlig ikke lø vente lenge på seg. For hvis Rundstedt vil forsøke å stoppe de allierte må han meget snart gå til å brett anlagt motangrep. De allierte står med en 150 km. bred innfallsfront med en førsteklasses havn i ryggen. Og med seirrike styrker som har fatt blod på tann.

Situasjonen i Russland frister til de samme spekulasjoner. I nesten hele vinter blev det kjempet om Vitebsk. Tyskerne må jo ha hatt en mistanke om at det her kunne ventes nye angrep, men allikevel faller byen på et par dager. Tyskerne må ha så meget større grund til å forsøke å holde netop denne del av fronten, for fremstöt her fører jo rett mot Tyskland. Netop her kan det avgjørende støt fra øst ventes rettet.

Vestfronten: Cherbourg overga sig etter annet ultimatum frs amerikanerne. De tyske øverstbefalende for hær og flåte hadde da silt overgitt seg "privat". På halvøya nordvestre hjørne kjempet ennu torsdag spredte tyske grupper. En alliert konvoi med spesieltstyr og spesialutdannede mennskaper lå klar utenfor Cherbourg og er silt i gang med reprasjonsarbeidet.

Det britiske fremstøtet vest for Caen fortsetter tilfredsstillende tiltross for sterk tysk motstand. Britene har skutt en kile frem mellom Tilly og Caen og gått over elven Odon hvor de

har etablert et solid brohode på sydsiden. Siden offensiven begynte er de rykket 12 km. frem. Også på nordsiden av Caen er de gått til angrep og står 4 km. fra byen.

De allierte har oppgitt sine tap de to første uker av invasjonen. De erri fulne, sårede og sevnedede: 13572 britiske, 2815 kanadiere og 24162 amerikanere, i alt ca. 40,000 menn. De tyske tap i de tre første ukene anslåes til ca. 85,000 menn, herav mellom 30 og 40.000 fanger bare på Cherbourghalvøya.

Ostfronten: Efter erobringene av Vitebsk og Slabbin, tok russerne onsdag Orsja og torsdag Mogilev. Bobruisk er omringet. En skimter nu linjene i den russiske plan. I to store kiler rukker de frem mot Minsk fra nord og syd for å ta byen i en kjempetang. Fortropper står bare 70 km. unna. Hvis russerne kan gjennomføre sine planer trues tyskerne med det største militære nederlag hittil under krigen. På finnefronten fortsetter også fremgangen som særlig mellom Ladoga og Onega et resk, op til 35 km. i døgnet.

Også på østfronten er det mange tyske fanger. I Mogilev tok russerne to generaler, derav generalløjtnant Baumler som tidligere var stabssjef i Norge.

Italia: Kesselskirks tilbaketog virker mere uordnet enn noensinne. På vestkysten har 5. arme øket tempoet i fremrykkingen, her tatt Castagneto og står bare 40 km. fra Livorno. Fremrykkingen mot Siena fortsetter med 5. arme fra sydvest og 8. arme fra sydøst. Fortropper står 20 km. fra byen. Også på begge sider av Trasimenesjøen fortsetter fremgangen. Siden offensiven begynte 11. mai har de allierte nu tatt 32.000 tyskere tilfange. Aktivt samarbeid er kommet i stand mellom innenlandske italienske styrker og de allierte.

Osten: Cagman på vestkysten av Sajpan er erobret av amerikanerne. Guam og Rota i Mariannene er bombet. Japanernes basis på Morotai i nord Burma er tatt av kineserne.

MASSEARRESTASJONER har tyskerne i Danmark i den senere tid foretatt. I juni er henimot 300 arrestert for sabotasjebandinger. Stendrett er innført over hele Njælland. Særlig i Svendborg har saboteure vært aktive. For en tid siden blev fire tyske båter på havnen blelagt, og nu er bensinlagre blitt sprengt.

Det britiske fremstøtet vest for Caen fortsetter tilfredsstillende tiltross for sterk tysk motstand. Britene har skutt en kile frem mellom Tilly og Caen og gått over elven Odon hvor de

N-O-R-G-E.
Nr. 17 11.juli 1944.

Sambandskontoret

SISTE.

Nyhetsmøte fra London tirsdag morgen.

Tallet på tyske generaler som har overgitt sig på Østfronten er nu steget til 21. Russerne har drevet en kile inn i Litauen og brutt veien Dvinsk-Kaunas. Vilna er fullstendig omringet. Den tyske garnison er drevet inn i byens sentrum. Russerne nermer sig Grodno.

Britiske tropper rykker frem på 6 km. bred front i Caen-avsnittet. Flere landsbyer er intatt, bl.a. Malteaux. Sydvest for denne er den omstridte høide 112 erobret. Allierte troppe står nu 10 km. sør for Caen. Tyskerne gjør fortsatt hård motstand.

På Cherbourgfronten drives tyskerne hurtig vekk fra Atlanterhavskysten. Efter de mange flyangrep på Ploesti er nu bare et oljeraffineri der i drift.

Sovjet har anerkjent Danmarks Frihetsråd. Fra Tyrkia meldes at Tysk Telegrambyrå har sendt ut følgende: Hvis vi ikke skal gå under nå Tysklands forbundsfaller gjøre sitt ytterste. Vårt folk er matt og trott etter fem års krig.

Fra Sveits meldes at de italienske patrioter nu er fuldstendig organisert og bevebnet. Det er nu innt 14 såkalte Garibaldi-stormtropper.

ALLIERTE VANSKELIGHETER SOM LETTER.

En av de mange vanskeligheter de allierte har hatt å gjempe med er også de innenrikspolitiske motsetninger i enkelte av de hertatte land, og i hvilken grad de utenfor landet varende representanter virkelig representerer opfatningen hos den okuperte befolkning. Dette har voldt mange vanskeligheter i forholdet mellom franskmennene og de allierte, særlig har Roosevelt vært uvillig til å anerkjenne de Gaulle.

Efterat langvarige fransk-engelske forhandlinger om administrasjonen av det befridde Frankrike nu er ført til en tilfredsstillende avslutning, er de Gaulle kommet til Washington for å forhandle med Roosevelt. Han har fått en god mottagelse, og en får håpe at resultatet også blir bra.

I Jugoslavia har de innenrikspolitiske motsetninger lenge vært meget skarpe, men disse ser også nu ut til å være over det værste. Kong Peters nye regjering er nu ferdigdannet, og representanter for Tito er med i regjeringen som bl.a. består av to serber, to kroater og to slovener.

TIL UNSETNING.

Tyskerne har rekvisert 60 tog for transport av invasjonen i Normandie. Tropper fra Mo i Rana. Det er sanssynligvis tropper som skal sendes de betrente fronten til unsetning, og vil vel bli utskibet fra østnorske havner.

90 prosent av den norske krigsmarine deltok i

Under angrep av flyvende bomber mot London så dag blev gardekapellet i Wellington Barracks i Whitehall rammet og ødelagt.

Fremgangen fortsetter på alle frontene. Resultatet av samarbeidet mellom øst og vest viser seg tydeligere og tydeligere, skriver Times. Caen og Vilna på samme dag er tap som teller. På østfronten er det voldsomme tempo fremdeles dominerende, i vest går det langsommere, tyskerne gjør hard motstand, men tendensen er ikke til å ta feil av. En sveitsisk avis antyder at krisen von Rundstedt ennå ikke er avsluttet. Bladet understreker den sterke hyldest den avsatte general fikk sine moner at den var nødvendig av hensyn til en kritisk situasjon som er oppstått blandt generalene. Fra annet hold antydes det at det var lignende hensyn som gjorde at Rommel ikke fikk overta Rundstedts stilling, der sum bekjent ble gitt til von Kluge som har en bedre posisjon blandt sine kolleger. I samme forbindelse kan det være av interesse å nevne at 32 tyske generaler i de siste fem ukene enten er fallt eller tatt til fange på alle frontene. En svensk avis vet å fortelle at Hitlers hovedkvarter er flyttet vestover fra øst-Prøisson. Det tyske ministerium for de besatte områder, som ble åpnet i 1941, er stengt.

Vestfronten: Den viktigste begivenhet de siste dager er befreielsen av Caen som ble tatt fra tyskerne søndag. Erobringningen ble foretatt av britiske og kanadiske tropper i fellesskap. Caen er foruten et viktig vei og jernbanecentrums også en av Frankrikes større havnebyer med utmarket kanalforbindelse til kysten. Byens erostring vil i høy grad lette de kommende operasjoner. En engelsk journalist, som skildrar inntoget i byen, forteller at byens borgere så nokså forvirret ut da de kom krypende fram av sine kjellere, men da de oppdaget at soldatene var allierte brøt det ut en voldsom bocostring. Mandag morgen åpnet britiske tropper et nytt angrep fra Odonframspringet mot den tyske flanke. Angrepet er hittil gått tilfredsstillende og briterne har eroberet flere viktige stillinger, bl.a. landsbyen Eterville.

De amerikanske angrep sørover fra Cherbourg-halvøya fortsetter mot hard tysk motstand. Amerikanerne har passert La Haye du Puis og står 2 km. syd for byen, 8 km. fra Perriers og 7 km. vest for St. Lo. De tropper som rykket over Vires har tatt Airet og flere andre små byer.

Et folkeskommunikato fra Roosevelt og Churchill om ubåtkrigens i juni forteller at med en meget tvilsom unntagelse er ikke et eneste handelsskip senket av ubåter under invasjonen i Normandie. Alt i alt er det for hvert alliert skip som ble senket i juni senket mange flere ubåter. Engelske aviskommentarer understreker at den lange og farlige krig om Atlanterhavet nå kan sies å være bragt til en seierrik av-

SISTENES

Været har i de siste dagene vært gunstig for flyvåpenet som har drevet en intens virksomhet med opptil 6-7000 utfall i døgnet. Flyene har grepot inn i kampane, bombet tilførsler bak fronten, og rettet kraftige angrep mot mål i Tyskland.

Østfronten: Russernes fremrykking fortsetter med uformiskt styrke. Lengst i nord på midtavsnittet er de gått over grensen til Latvia og presser hardt på mot Dvinsk. Lenger sør er banen Dvinsk-Vilna brutt og røde tropper inn i Litauen hvor en distriktskaptol er eroberet. I selve Vilna kjempes i gatene. Tyskerne gjør alt for å holde byen. Fallskjermtropper og 5 infanteriregimenter er sendt til unnsnring, men russerne kjemper seg frem og hadde til i går aftes tatt jernbanestasjonen og lufthavnen. Andre tropper er gått forbi byen og rykker mot Kovno. Videre mot sør går angrepet mot Grodno etter at tyskerne har oppgitt Lida. Søndag meldtes om russernes erostring av det viktige knutepunktet Baranovitsj og etter de siste meldingene ligger byen alt i de bakre linjer. Fremrykkingen fortsetter mot Brest-Litovsk som også trues fra syd-øst. Pinsk trues med omringing. Foruten mot Brest-Litovsk rykker tropper fra Kovel også rett vestover hvor de er gått over Bug. Lenger syd er russerne gått til angrep i Lwów-området, og tyske meldinger forteller at de også er begynt å røre på seg på Karpatfronten.

Tyskerne fortsetter med å overgi seg i store mengder, særlig i områden omkring Minsk hvor opprensingen ennå ikke er avsluttet. Av de 32 generaler tyskerne har mistet de siste fem ukene, har 14 stykker overgitt seg på østfronten etter 26. juni.

De tyske troppene i randstatene står i allvorlig fare for å bli omringet. Det har vært antydet at tyskerne kanskje vil forsøke å evakuere dem til Finnland. I så fall må en kanskje være forberedt på en russisk aksjon mot Nord-Norge for å sperre veien ut av Finnland.

Sørfronten: Fortsatt fremgang mot stivere tysk motstand. Volterra sydøst for Livorno er tatt. På midtfronten harde kamper foran Arezzo. Ved Adriaterhavet noen fremgang. Livlig flyvirkshet fra baser i Italia.

Stillehavet: Hele Saipan er nå på amerikanernes hender etter 25 dager av de blodigste kamper som har rast i Stillehavet. Kampane kostet japanerne 5000 mann, 900 fly og 26 skip.

LA ANDRE FÅ LESE AVISEN, MEN LA DEN IKKE KOMME I URETTE HENDER!

N O R G E .
Nr.18. 14. juli 1944.

Sambandskontoret

14. JULI.

Et av de mange spørsmål som har tyngtet i disse føle årene er: Hvad skal det bli til med Frankrike? Kan det være mulig at dette landet som har betydd så mye for vår felles kultur er gått helt i opløsning og for lange tider fremover har utspilt sin rolle? Det har mange ganger sett trist ut. Fra sammenbruddet i regjeringen før avreisen til Nord-Afrika, over Petain, "Defaitisten fra Verdun", til Laval og hans quisling-politikk. Vi har hørt om forfattere som vi har sett pris på, som er gått over til fienden. Vi har truffet franske tvangsarbeidere som bare har trukket på skuldrene når samta len er kommet inn på Frankrikes fremtid. Like til det siste har vi med forbauselse fulgt politiseringen i Alger som bare vilde været latterlig og foraktelig hvis situasjonens alvær ikke hadde gjort den tragisk.

Og allikevel, idag, den femte 14. juli siden Frankrikes kapitulasjon, er det som en ser et nytt Frankrike reise sig. Selv her i vår isolasjon har vi kunnet merke tegn. Illegale skrifter som ad mange omveier er nådd hit op har fortalt om en fri fransk land som ikke kan kules.

I den kamp som idag raser om Frankrike på landets egen jord, kommer skjulte krefter til utløsning. To ganger har den allierte overkommando utrykkelig fremhevet patriotenes innsats i krigshandlingene. I Syd-Frankrike har gerilja-jaeldinger i ukevis bundet sterke tyske tropper.

I denne utvikling fra defaitisme til kamp er det ett navn som dominerer, general de Gaulle.

Fra første stund tok han kampen op, og heiste det fri Frankrikes fane. Tross motgang og vanskeligheter har han aldri gitt opp, men kjempet videre. I disse dager har han nådd det viktige mål å få sin regjering anerkjent av England og Amerika. Det er mulig at han ikke er noen stor politiker. Vi har ikke anledning til å bedømme det. Men han er en ildsjel, og det er ikke minst hans fortjeneste når Frankrike idag kan feire 14. juli med såpass lyse utsikter som det tross alt kan.

FRIVILLIG JORDBRUKSARBEID.

Sosialdepartementet har plutselig fått det travelt med å få folk til å melde seg frivillig til jord- og skogsarbeid. Det er maten og veden til vinteren det gjelder. Men hvordan var det med maten og veden da herr Lippestad i vår fuldt deltok i demonstrasjonen. Fra Stockholm melder at tyskerne skjøt på mangden som arbeidskraft til jordbruket? Hadde vi nok den gangen? Eller var det kanskje ministerens tyske Fagforeningsmannen Henry Hansen som ble arrestert under undtagelsestilstanden 1941 er avgått

Nu når han ser det velsignelsesrike resultatet av ved døden i Oranienburg sin virksomhet begynner han å bli nervøs, og har fått lov til å forsøke å få tak i noen fri. På Akers mekverksted er det i det siste begått villige. Noen arbeidstimer her og noen der, akkurat sabotasje av tyskere som ikke vil ut igjen.

SISTE.

Nyhetsene fra London fredag morgen.

Den siste motstand i Vilna er brutt. Russene fant 8000 falne tyskere, 5000 overga sig. Dobbeltbeltangrepet mot Latvia skrider raskt frem. 100 steder langs jernbanen til Riga erobret igår, 15 km. fremgang langs veien Dvinsk-Kaukasus. Syd for Vilna står russernes halvveis til Grodno og har rykket 20 km. nærmere Brest-Litovsk.

I Normandie presser amerikanerne sig videre sydover og står 3 km. fra Lessay og 5 km. fra Periers-St. Lo er sterkt truet. Den viktige strategiske høide 92 er stormet. I Caen-området er det forholdsvis stille.

De alliertes flåtetap under invasjonen var minimal: 7 destroyere, 1 transportskip og 7 små båter. Av de over 1000 fly som angrep München igår savnes bare 15. 7 tyske jagere ble skutt ned.

I Italia fortsetter 5. armé fremrykkingen for å gå Livorno. Nordøst for Arezzo står de allierte 20 km. fra den nye tyske forsvarslinje.

Fra mandag kan ingen reise i Tyskland uten spesiell tillatelse.

Advarslem til fiskerne fra Bayonne til de Vest-Frisiske øyer er forlenget til 27. juli kl. 21.

Det nok til å få vand blemmer i hendene, jo det skal bli arbeid! Og hvis tyskerne plutselig skulle få lyst på disse frivillige også, hvad så? Jo, herr Lippestad. De har sandelig pånøye bekrefret det utmerkede slagord: Veien til Norges frihet går over N.S.

DET FRI DANMARK.

Den danske direktør Thomas Dössing er mottatt som Danmarks Frihetsråds utsending i Moskva. Hermed har også Sovjet-Russland anerkjent den danske frihetsbevegelse på samme måte som England og Amerika hvor henholdsvis grev Reventlov og minister Knutmann, de tidligere gesanter, representerte det frie Danmark. Den centrale skikkelse i kampen utenfor Danmark er forsvrig Christmas Müller som bor i London.

Frihetsrådets opfordring til å minnes ofrene fra streiken i Kjøbenhavn med to minutters stillhet onsdag middag fikk 100% tilslutning. Da klokken i Rådhuset slo tolv stoppet all trafikk på gatene, trikker, biler og syklister. De gående ble stående med blottet hode. Selv politikonstablene i tjeneste deltok i demonstrasjonen. Fra Stockholm melder at tyskerne skjøt på mangden som arbeidskraft til jordbruket? Hadde vi nok den

gangen? Eller var det kanskje ministerens tyske Fagforeningsmannen Henry Hansen som ble arrestert under undtagelsestilstanden 1941 er avgått

Nu når han ser det velsignelsesrike resultatet av ved døden i Oranienburg sin virksomhet begynner han å bli nervøs, og har fått lov til å forsøke å få tak i noen fri. På Akers mekverksted er det i det siste begått villige. Noen arbeidstimer her og noen der, akkurat sabotasje av tyskere som ikke vil ut igjen.

Det går fortsatt fint på alle fronter. På ~~det~~ fronten har russerne utvidet sin offensiv på den nordlige delen av midtavsnittet. I vest presser de allierte seg frem i voldsomme kamper. I Italia fortsetter også fremgangen tross den hardere tyske motstanden. Men etter hva tyskerne selv nå hevder har Italiafronten ikke lenger noen betydning, så det turde kanskje henne at de har visse vanskeligheter med å få i stand den lengen fra Pisa til Remini som de tydeligvis har planlagt. De voldsomme bombeangrep som tre dager på rad har vært rettet mot Minchen kan kanskje settes i forbindelse med Italiafronten. Angrepene, som har vært utført i dagslys av amerikanske tunge bombefly med jagereskorte tirsdag, onsdag og torsdag, har vært usedvanlig kraftige mot dette viktige knutepunktet for trafikken Tyskland - Italia. De to første dagene ble det tilsammen kastet omkring 6000 tonn bomber mot byen og omegn.

Onsdag var det praktisk talt ingen jagermotstand, bare 22 av 1200 fly savnes. Angrep mot Frankrike som tunge engelske bombere gjorde natt til torsdag var det heller ingen jagermotstand, samtlige 1200 fly kom deltak i angrepene kom vel tilbake. Det blir mer og mer tydelig at Luftwaffe er helt overanstrengt, og ikke lengre kan ta knumpen opp mot den overmektige fiende. De voldsomme angrep som i slutten av februar ble rettet mot tyske flyfabrikker viser tydelig sin virkning. Så lenge vil det sikkert ikke komme til å gå til vi får se virkningen av de angrepene som i den seneste tid har vært mot oljeraffinerier i Tyskland og okkupert område. Hittil er i alt 51 raffinerier for råolje og 13 anlegg for syntetisk bensin ødelagt. Tyske frontkorrespondenter i Normandie fremhever også hvordan det overlegne allierte flyvåpen tvinger tyskerne vekk fra sin prøvede takikk.

På de enkelte fronter er hovedbegivenhetene:

Østfronten: Marskalk Stalin meldte i en dagsordre onsdag kveld at russernes 5. armé under general Jeremenko er gått til angrep vest for Novo Sokolniki og er rykket 35 kilometer frem på 150 km. bred front på to dager. 1000 steder er befridd, deriblant Idritsa på veien Riga - Pskov. Hovedstøtet går mot Riga. Lenger syd forsøker tyskerne å komme til hektene etter det voldsomme russiske gjennembrudd, men motstanden er spredt og ute av stand til å stoppe russernes fremgang. Tyske panserdivisjoner er satt inn foran Grodno, Bialostok og Brest-Litovsk. Fremskutte tropper står under 100 km. fra den tyske grense og omkring 250 km. fra Königsberg, som, ifølge meldinger fra Stockholm, evakueres. Slonim er erobret. Dvinsk er omgått. Russerne er langt forbi Vilna hvor de siste opprydningskamper pågår. Pinsk trues med omringing. Russerne står 80 km. vest for Baranovitsj. Det er forløbig ingen tegn til at general Lindemann som er sjef for den tyske nordarme

i randstatene er begynt å evakuere sine tropper. Det ville også være utankriglig han kan få transportert sine 30-40 divisjoner sørover til lands. Det gjenstår å se om tyskerne vil forsøke å holde randstatene som et isolert område, og binde flest mulige russere lengst mulig, eller de etterhvert vil forsøke å evakuere sjøveien. Under enhver omstendighet er det en mer enn vanskelig situasjon.

Vestfronten: Harde kamper raser langs fronten fra Orne til Atlanterhavskysten, men neppe så voldsomme som tyskerne gir inntrykk av. De amerikanske angrep i vestfølger tilfredsstillende, og de rykker frem på en 65 km. bred front mot tyskerne støttepunkter Lessay, Beriers og St. Lo. Mot den siste byen nærmer de seg fra tre kanter, og står bare et par km. fra den. I Caenområdet har kampene vært ført med sterke panserstyrker. Rommel har gått til motangrep med styrker fra fire panserdivisjoner, men uten resultat. Brittene har igjenerobret Malteaux som de tok for noen dager siden, men som de senere ga opp igjennom. Tyskerne har i de siste to døgn mistet 11 tanks, og med transportlinjene under konstant dobbeltild fra allierte fly og patrolier, kan disse tap ikke tåles i lengre tid.

Sydfronten: I Italia fortsetter tyskerne å gjøre kraftig motstand til tross for at "fronten ikke lenger har noen betydning", men de allierte rykker allikevel langsomt frem. De forsøker å omgå Livorno og har etter noen av de hardeste kamper som har vært ført i Italia tatt La Spezia som ligger innenfor Livorno. På veien til Firenze har de tatt San Donato.

AMERIKA ANERKJENNER DEN FRANSKE REGJERING: De Gaulles besøk hos Roosevelt har vært en personlig triumf for franskmannen som har oppnådd at den amerikanske regjering har anerkjent den franske nasjonalkomite som provisorisk regjering til nye valg kan fortas.

TYRKIA MED I SISTE MINUTT?

Fra Ankara meldes at den tyrkiske ambassad i Berlin er kommet til Istanbul. Von Papen har hatt lange konferanser med den tyrkiske stats- og utenriksminister. Da Cordell Hull på pressekonferansen igår ble spurt om Tyrkia ville gå med de allierte svarte den amerikanske utenriksminister at Tyrkia flere ganger før hadde vært på nippet til å gå med, og kanskje det også var tilfellet denne gang.

LA AVISEN SIRKULERE! MEN SE OPP FOR KONTROLL!

N O R G E .
Nr.19 18.juli 1944.

KVINNER SELV.....

Arbeidskontoret i Oslo har i det siste innkaldt en rekke kvinner til "nasjonal arbeidsinnsats" fortrinsvis på offentlige kontorer. Det er kanskje overflødig å si det, men det er naturligvis en selvfølge at disse pålegg ikke etterkommes. Hver eneste kvinne som innkaldes må - selvom det skulde være forbunnet med noen personlig risiko - på denne måten tas inn i kampen mot arbeidsmobiliseringen. Og vi vet at de vil gjøre det. Har det overhodet vært noen forskjell i kjønnenes innsats i frihetskampen, har den sanne ikke gått i kvinnenes disføyre.

TYSK UDÅD I FRANKRIK.
By på 800 mennesker utryddet.

London 13.juli.
Det franske hovedkvarter har nu mottatt detaljerte rapporter om det forferdelige drama som 10. juni fandt sted da tyskerne fuldstendig utryddet den lille byen Oradour-sur-Glane, 2 mil fra Limoges. Massakrene ble foretatt av S.S. tropper som midt på dagen kom kjørende i flere lastebiler. En offiser ga borgermesteren ordre til å samle hele befolkningen på torvet, og tyske soldater gikk fra hus til hus og tvang alle til å forlate sine hjem. Da alle var samlet blev mennene i grupper på 5-7 man ført til en låve i nerheten og skutt. Kvinner og barn ble ført inn i byens kirke hvor de ble låst inne sammen med en kasse sprengstoff. Mens dro andre S.S.-soldater rundt i byen og oversprøytet husene med en brennbar veske, samtidig som de lette etter folk som hadde gjemt seg vekk. Da toget fra Limoges kom blev de som hørte hjemme i byen ført til kriken, mens de andre fikk ordre om å reise til sine hjem. Straks etterpå satte tyskerne fyr på byen. Da ilden nådde kirken, eksploderte sprengstoffet og hele kirken styrtet sammen. Hele byen var da et flammende ildhav. Tyskerne hadde omringet byen og skjøt alle som forsøkte å komme unna flammene. En kvinne i kirken greide å klatre opp til et vindu og slå dette istykker. Her ble hun beskutt av en tysk soldat, blev såret og faldt ned - utenfor kirken. Hun besvimte og det reddet hennes liv. Om natten greide hun å komme seg vekk til en by i nerheten. Tyskerne blev på hastedet til 13. juni og jaget vekk alle som nærmet sig. Av hele befolkningen var det bare 7 mennesker som reddet livet. De hadde gjemt seg i brønner.

Tyskerne har beslaglagt 10,000 kg. poteter som var lagret i Oslo. De har også rekvirert 20,000 sekker sukker og 20,000 sekker hvete som skal tjene som reservelager.

TJØMØ SPERRES.

Gjennom statspolitiet ble det igår gitt ordre til at alle ikke fastboende (også de som selv men til den vanvittige grusomhet. Neue Zürichereier hus) på Tjømø og Hvasser må være borte fra Zeitung siterer en tysk tjenestemann som skal ha sagt at "straffekspedisjonen skyldtes en misforståelse. Den var ment rettet mot en stor" Hvad er forskjellen på Tyskland og India? re by Oradour-sur-Vayres som ligger omkring 25 km. unna".

Jo, i India sulter en mann for hele folket.

SISTE.

NYHETENE FRA LONDON TIRSDAG MORGEN.

Østfronten: Den røde hær har gjort et kraftig gjennembrudd i retning av Brest-Litovsk. På 1 døgn har den rykket frem 50 km. Russerne trekker sammen mot byen fra øst og nordøst. Igår ble 200 steder erobret og på et sted står de bare 30 km. fra Brest-Litovsk. Lenger nord er bruhodet ved Njemen utvidet. Den latviske grense er overskredet og slaget om Kaunas er begynt. 27,000 tyske fanger, med 20 generaler i spissen ble igår ført gjennom Moskva og over den røde plass på vei til fangeleirene.

Vestfronten: Sydøst for Caen raser kraftige tankslag frem og tilbake, 15 tyske tanks hittil ødelagt. 2. britiske armé står overfor 5 tyske panserdivisjoner.

Amerikanerne står i utkanten av St. Lo og har erobret Martinville etter voldsomme nærkamper. Tyskerne forsørger linjer bak fronten var i hele går utsatt for kraftige flyangrep. Tunge amerikanske fly fra Italia angrep mål i Syd-Frankrike.

De Gaulle har oppfordret alle franske offiserer til å slutte sig til innlandsstyrkene. I kampen mot disse har tyskerne bombet flere franske byer.

Italia: Tanks og infanteristyrker fra 8. armé har rykket over Arno så fort at tyskerne ikke rakk å ødelegge broen. Tyske styrker er omringet syd for elven. På vestkysten har 5. armé tatt høyden Monte Maggiore utenfor Livorno. Det er tegn som tyder på at tyskerne vil trekke sig ut av byen. Patrioter yder fortsatt de allierte verdifuld hjelp.

Helt siden ifjorhøst har små kraftige engelske motorfartøyer underholdt en regelmessig trafikk fra Englands østkyst gjennom minebelte i Skagerrak og Kattegat til Lysekil i Sverige. Båtene som har omkring 20 manns besetning er bare bemannet av frivillige med en gjennomsnittslader på 25 år. Ingen skipper er over 40 år. Av 5 fartøyer som har gått i denne farten er bare 1 kapret av tyskerne.

Tyskerne har beslaglagt 10,000 kg. poteter som var lagret i Oslo. De har også rekvirert 20,000 sekker sukker og 20,000 sekker hvete som skal tjene som reservelager.

TJØMØ SPERRES.

Gjennom statspolitiet ble det igår gitt ordre til at alle ikke fastboende (også de som selv men til den vanvittige grusomhet. Neue Zürichereier hus) på Tjømø og Hvasser må være borte fra Zeitung siterer en tysk tjenestemann som skal ha sagt at "straffekspedisjonen skyldtes en misforståelse. Den var ment rettet mot en stor" Hvad er forskjellen på Tyskland og India? re by Oradour-sur-Vayres som ligger omkring 25 km. unna".

Jo, i India sulter en mann for hele folket.

MILITÆROVERSIKT 14. - 17. JULI 1944.

Det er ikke lett å variere uttrykkene, men det går fortsatt fint på alle fronter. De siste dages mest synlige begivenhet er ster- men av den sterke tyske stilling Grodno. Ellers er forvirringen i den tyske propaganda påfallende. Den ene dagen heter det at Balticum skal rømmes, men dagen etter sies det stikk motsatte. Om det betyr uoverensstem- melse mellom den militære ledelse og prop- agandaledelsen, eller om ingen av dem riktig vet hvad de skal si, er ennå ikke godt å vite, men noen avgjort styrke tyder det unek- telig ikke på.

Påfallende er også meldinger til svenske avi- ser fra Bern om at tyske aviser har innledet en landsomfattende kampanje for å forberede det tyske folket på et forestående nederlag. Opptakten ble gjort av Minchner Neueste Nachrichten, og hele pressen har fulgt etter. Journal de Geneve mener at hensikten er å un- skynde nederlaget, og at en alt kan se tegn til at legenden om "dolkestøtet i ryggen" skal få en ny blomstring. Men først og fremst er det tydeligvis meningen å overbevise tyskerne om at et mulig nederlag vil komme til å skyldes motstandernes overlegne utrustning. Således heter det at "krigen i sin nåværende fase be- herskes av det sjelløse materiell" på bekost- ning av de rent menneskelige verdier". Den tyske soldaten er "alle sine motstandere over- legen, uansett nasjonalitet. Han er aldri besiret, og vil aldri bli besiret. Skulle han allikevel bli besiret er det fordi han knuses under vekten av krigsmateriellet."

Ja, ja, det kan jo sies på mange måter.

Ostfronten: Etter tre dagers kamp stormet russene lørdag Grodno, den sydlige hjørnesten i Njemen-linjen. Russene fortsetter fremrykkingen på bred front og har gått over Njemen på mange steder mellom Grodno og Kaunas som de nærmer seg fra syd og nordøst. Mandag morgen stod de 20 km. fra byen, hvis ytre forsvarsverker er underild av russisk artilleri. Spissene av den fremrykkende hær står under 70 km. fra den tyske grense. Tyskernes for- skyk på å bremse bryter sammen. Forsterkningene drives tilbake før de får tid til å samles til ordentlige motangrep. Det ser ut til at den alminnelige forvirring har for- plantet seg til den øverste ledelse. Sivile fra Øst-Preussen drar vestover i store mengder. Det foreligger ennå ingen offisiell eva- kueringsplan for Königsberg. Kjempepriser betales for mindre båter som kan brukes til å komme til Danzig eller lenger vestover mod. Utviklingen i Baltikum vekker uro i Finnland. Helsingin Sanomat skriver således bl. a. om "den oppsiktvekkende fremgang som har ført til en situasjon hvor den tyske teden om den be- KAST IKKE AVISEN MEN LA ANDRE FA LESE DEN!

DEN TILHØRER ALLE!

vegelige forsvars fordeler ikke lenger kan opprettholdes." Bladet påpeker vid- ere at de baltiske statenes strategiske betydning i vesentlig grad er øket etter den tysk-finske pakten, og mener at Tysk- land må legge mer vekt på å forsvare dette område.

Lenger sør fortsetter fremgangen mot Bialystok og Brest-Litovsk. Volkovysk er tatt, det samme er Pinsk. Sør for Dvinsk er tyskernes motstand mer merkbar. Lenger nord har general Jermenkos styrker tatt Opotsjka på jern- banen Pskov-Polotsk.

Vestfronten: De allierte tropper kjemper seg fram, langsomt men sikkert. På vest- avsnittet nærmer amerikaneren seg St. Lo og Lessay. I Caenområdet har det vært forholdsvis rolig noen dager, men britiske tropper er rykket frem 5 km. i Odon-dalen. Kilen over Orne er skutt frem og høydene 112 og 113 er sikkert på de alliertes hender. Ellers drives det fortsatt intens flyvirksomhet også mot mål utenfor kampsonen. Over 1000 bomber angrep søndag München for fjerde gang på seks dager, og også på Saarbrücken. De møtte bare to tyske jagere, men kraftig luftvernild, 12 bomber og 3 jagere savnes. Oljeraffinerier i Ruhr ble angrepet fra England, og ved Beograd fra Italia. Tunge bomber angrep baser for V 1 uten tap søndag etter- middag. V 1 var over London og over- England mandag morgen.

Italia: Arezzo er erobret av britiske styrker fra 8. armé, som fortsetter langs de to hovedveier mot Firenze. Presset mot Livorno øker, fremskutte avdelinger fra 5. armé står bare 6 km. fra byens centrum. De styrker som har gått forbi Livorno inne i landet er nådd fram til Arnos nedre løp. Korrespondenter forteller at tyskernes store tap viser seg tydelig i de stri- dende avdelingers styrke. Bataljoner er skrunpet sammen fra 800 til 200 mann og mindre.

Stillehavet: Den japanske basis på Guam er bombet 12. dag på rad av fly fra amerikanske hangarskip. Den australske stats- minister Curtin holdt en tale i Canberra mandag hvor han bl.a. uttalte at innen året var omme ville store britiske styrker være frigjort til den avsluttende kamp mot japanerne.

Valutakonferansen avsluttet.

Den store valutakonferanse med deltagel- se fra 44 nasjoner er avsluttet. Blandt de forholdsregler er det blitt enige om for å holde valutaene stabile etter krigen er først og fremst et fonn på 3,8 milli- arder dollars.

N O R G E .
Nr. 20 21. juli 1944.

Mappe 46.
Ekspl. 20. A
Dato 21.7.44
Avd. 3A-832.
Lnr 5349

BET KNAKER.

Attentatet mot Hitler kommer ikke overraskende. Hvad som derimot overrasker er Hitlers og hans nærmestes reaksjon på attentatet. Hvorfor gjør de sånt vesen av det? Det kan bare ha en av to forklaringer. Enten er attentatet optaktet til et virkelig oprør som allikevel ikke vil kunne skjules. Eller så mener de ledende på denne må- ten å kunne få has på en motstandsbevegelse som ennå bare er i sin varden. Vi er nærmest tilbøylig til å tro det siste, men våre hjelpe- midler for en pålitelig bedømmelse av situasjonen er tross alt sterkt begrenset. Under enhver omstendighet avslører behandlingen av attentatet tilstander som må få viktige følger. Oprørsgnisten har vist sig, og det er bare et tids- spørsmål når den slår ut i lys lue.

Det er verdt å legge merke til at bare marinens, og Dönitz, og ikke flyvåpenet, ved Göring, er kommet med lojalitetserklæringer. Fra hæren har vi ikke hørt et ord. (Bortsett fra Falkenhorsts dagsbefaling til de betydningsløse tropper her i landet) I spissen for hæren står ingen pålitelig partipamp. Hitler forteller i sin tale at Keitel "er borte på grunn av sykdom" og at generalleiter Guderian skal overta hans stilling, men "en annen prøvet fører fra østfronten skal hjelpe ham". Denne prøvete fører hadde føreren igjærfettermiddag tydeligvis ikke rukket å finne. Himmler som er blitt øverstkommanderende for "hjemmehæren" er kanskje ikke den rette til å tale til, og på vegne av frontsoldatene.

Ifølge den tyske frihetssender ble siste søndag en fem dages konferanse avsluttet i Hitlers hovedkvarter. Hitler ledet personlig forhand- lingen. Representanter for sterindustrien, og også politikkere og generaler hevdet at krigen var tapt, og at det ville være vanvittig å fortsette. Göring sluttet seg til dette syn, mens Göbbels var vakkende. Resultatet av møtet ble allikevel at krigen skal fortsettes med alle midler. Himmler og Speer fikk nye fuldmakter. Truppene skal langsomt føres tilbake til Tyskland, og det som da blir igjen av "Festung Europa" skal forsvares så lenge som mulig. Man var klar over at såvel Italia som Balkan må oppgis.

Det kan være en sammenheng mellom dette møte og gårsdagens begivenheter. Om noen dager vet vi kanskje mere.

Hver langt eller kort offiserenes åpne mot- stand mot regimet enn er kommet, så viser den senere tids begivenheter både at generalene i stor utstrekning har mistet lysten og troen, og at det er store motsetninger mellom Hitler og generalene. På østfronten har på mindre enn en måned 21 generaler overgitt sig. Fjorten dager etter at Rundstedt har måttet gå av som sjef p- holder op med et voldsomt plutselig katastrofe. Westfronten kommer meldingen om at øverstkom- manderende i Belgia, general Falkenhagen, også er avsatt. Av 16 generalfeldmarsjaller som Hitler har utnevnt siden krigens begyn- nelse er bare fire i virksomhet. En er død, en i fangenskap og resten er avsatt.

Fra den andre gjenværende øksestat kommer også meldinger om en alvårlig politisk krise. Det begynte med at admiral Shimada ble av- satt som marineminister og erstattet med Nomura. Så fikk Tojo avskjed som øverstbefalende og et par dager senere gikk hele regjeringen Tojo. I en offisiell melding om avgangen heter det bl.a. at regjeringen til tross for at den har brukt alle midler, ikke har kunnet oppfylle sin oppgave. For å til- føre folket ny energi og å opnå en handle- kraftig krigsføring er det derfor nødvendig å danne et sterkere kabinett.

Tydeligere kan vel ikke Japans mislykkete forsøk på å stå imot den amerikanske offen- sisiv innrømmes. Det ser ut til at det er store vanskeligheter for å få dannet ny regjering, og keiseren har nu "pålagt" en admiral og en general å løse oppgaven.

Det knaker. Riktig nok sier et gammelt ord at så lenge det knaker så holder det, men det hender som oftest at knakningen plutselig holder op med et voldsomt smeld- og katastrofe. Vi vet at smeldet kommer. Spørsmålet er når.

SISTE.

Nyhetene fra London fredag morgen. Londonkringkasteren karakteriserte stillingen i Tyskland som borgerkrig. Telefonforebin- nelsen Stockholm-Berlin brutt siden kl. 19.40 igårafte.

Rusland. Stalin melder om nytt gjennembrudd vest for Kovel. Russerne har rykket 50 km. frem over 150 km. bred front. Mot vest rykker de mot Lublin, mot nordvest Brest-Litovsk.

Jernbaneknutepunktet Rawarska nordvest for Lvow er tatt. Russenes fremste styrker står bare 18 km. fra Lvow. Begynder det litt antibel Vestfronten. Britiske og kanadiske tropper har utvidet sine stillinger øst for Caen. Toa- trues. Amerikanerne er nådd frem til Vire nordvest for St. Lo.

Fly har bembet to store jernbanetog med ty- ske tanks ved Amiens.

Italia. Fortsett fremgang over hele fronten. Fem provinser er hittil overtatt av den italienske regjering. Rom skal overtas fra 15. august. Mussolinis forsvarssjef Graziania er trått tilbake, antagelig fordi alle gjenværende italienske styrker skal helt under tysk kommando.

Roosevelt er nominert som demokratenes kan- didat ved presidentvalget til høsten.

MILITÆROVERSIKT 18.-20. JULI 1944.

De siste dager kan fortelle om store begivenheter på alle fronter. Tirsdag kunne marskalk Stalin fortelle om en ny offensiv som var satt i gang mot Lwow på frontens sørlige flanke, og onsdag om en ny offensiv mot Latvia på nordflanken. Tirsdag stormet polakkene Ancona på Italiafrontens østfløy og onsdag tok amerikanerne Livorno på vestfløyen. Tirsdag gjorde Montgomery et vellykket angrep og brøt inn i de tyske stillingene sørøst for Caen og onsdag tok amerikanerne St. Lo. På alle fronter følges sukseene opp med fine resultater. Tyskland fører i virkeligheten tro kriper og i alle gjør mangelen på mannskaper seg gjeldende. De kan snart ikke flytte et kompani uten å blotte seg på et eller annet viktig punkt.

Detaljer fra de enkelte fronter:

Østfronten: På en tusen kilometer bred front rykker syv russiske armeer mot Tyskland. I det næste offensivområdet sør for Peipussjøen har russerne tatt Ostrov og gått over elven Velikaja. På to dager er de rykket 10 km. frem over 70 km. bred front og befridd 700 steder. Lenger syd er general Jeremenkos tropper fættet inn i Latvia og rykket mot Dvinsk nordfra. Også fra øst nærmer russene seg raskt byen. Kaunas er truet. Russerne har dannet et brohode på vestsiden av Njomen mindre enn 20 km. fra byen. Vest for Grodno kjempes det ifølge tyske meldinger ved Augustovo, 14 km. fra den tyske grense. Under fremrykkingen mot Bialystok og Brest-Litovsk er Svistotsj erobret. Jernbanen mellom Bialystok og Brest-Litovsk er brutt omkring midt mellom de to byene. Det kjempes i Brest-Litovsk's forsteder. Ved Kovel er nye kraftige angrep satt i gang. Og endelig er ny stor offensiv satt i gang mot Lwow. Mot senvane blev denne offensiv satt i gang uten større artilleriberedelser, tyskerne blev overrumplet, og på tre dager er russerne 50 km. frem over en 200 km. bred front. Vest for Brody er 4-5 tyske divisjoner omringet. De siste tyske forsvarsverker foran Lwow vakler, men tyskerne forsvarer seg med stor bitterhet. Lwows fall vil true de store industridistrikter i Schlesien, åpne veien til Warsjava og bryte forbinnelsen mellom den tyske sørfront og midtfronten.

Ved Svistotsj overga general nr. 21 etter offensivens start, seg.

Vestfronten: Etter tilsynelatende å ha forsøkt å skaffe seg en åpning på invasionsfrontens vestre og midtre avsnitt, foretok Montgomery tirsdag plutselig et voldsomt angrep sydøst for Caen. Tyskerne som ikke får anledning til å rekognosere fra fly, blev over-

rumplet. De britiske tropper fikk lagt broer over Orne og brøt etter voldsomme kamper inn i de tyske stillinger. I det åpnere landskap østenfor elven kjempes nå voldsomme tankslag. Tyskerne har satt inn kraftige motangrep, men kan ikke hindre britene å trenge lengre og lengre inn i sine stillinger. Montgomery uttalte i en dagsbefaling onsdag sin store tilfredshet med utviklingen. Militære kommentatorer peker imidlertid på den kraftige tyske motstand og minner om at gjennembruddet ved El Almein tok 12 dager. Hvis dette er det store angrep som skal åpne veien inn til Frankrike er det interessesant å peke på hvordan de allierte hele tiden har greidd å beholde initiativet men de har samlet sine tropper til storangrepet. Den daglige lille fremgang på fra noen få meter til flere kilometer har hindret det som mange har vært redd for på forhånd: en fast-låsing i skyttergravskrig som under forrige verdenskrig. På frontens vestflanke har amerikanerne tatt St. Lo, og rykker lenger vestover mot veien til Perriers. General Montgomery uttaer at de alliertes tap er forholdsvis meget små. Om tyskernes tap så han at de allierte hadde tatt 60.000 fanger, og begravet 3000 falne tyskere. Han mente at tyskerne hadde tatt seg av like mange falne, og alminnelige erfaringer viser at en kan regne fem sårete for hver fallen. Tyskernes tap skulle etter dette være: 60.000 fanger, 10.000 falne og 80.000 sårede, i alt 156.000 mann.

Italia: Med erobringingen av Ancona har de allierte gjort et langt hopp fremover. Poske tropper som stormet byen er alt flere kilometer forbi. Livorno blev rømt da 5. armé truet med å inneslutte den tyske garnison. Amerikanerne blev mittatt med stor begeistring da de rykket inn i byen som er vestkystens neststørste havneby. Hitler har i anledning av de oppsiktsteknende forsvarssesire Kesselring har vunnet tildelt ham jernkorsets eikelaav med briljanter. Slike høye utmerkelser gis ofte til generaler som står ved fallrepet.

Luftfronten: Tyskland bombes pån y næsten like kraftig som under de voldsomste angrepene i vår. Tre dager på rad har amerikanerne foretatt svære dagangrep med henimot et par tusen fly på en gang. Tirsdag var fly fra England over Swinemünde og andre mål ved Østersjøen. Fra Italia blev Friedrichshafen og mål i Bayern tatt. Onsdag var angrepene spredt over en rekke forskjellige byer og torsdag var det særlig Leipzigområdet som var utsatt. Om nettene anspiller Mesquitofly Berlin og legger minor

N O R G E ,
Nr. 21 25. juli 1944.

Mappe 46
Ekspl. 21 S.
Dato 25.7.44
Avd. 3A-838/47

PROPAGANDA-ATTENTAT?

For hver dag som går etter attentatet mot Hitler, og en ser hvordan propagandaen drives opp til døm fullkomne forvrøvlethet får en stadig stertere mistanke om at hele attentatet er arrangert. At det er en ny riksbrand for å gi nasistene anledning til å foreta en utrensning blandt sine motstandere. At det er et grovt propagandatræk for å stramme opp en vakkende moral. Kommentar-fenomenet i Tysk Telegrambyrå Martin Hallensleben kan tydes slik når han igår skrev: "Den tyske ledelse har også pust til å kunne tillate seg det (ytterligere kraftkonsentrasjon), så meget mer som det allerede i dag med all tydelighet viser seg hvor styrkende nettopp de siste dagars begivenheter har virket på haren, luftvåpenet og krigsmarinen."

Situasjonen må nærmere seg det fortvilte for nasistene når de spiller så høyt spill. Det er mulig at virkningen i første omgang er stimulerende for de tyske soldaters moral, men det er også sikkert at et resultat har vært episoder mellom regulære soldater og S.S. tropper. Fra Balkan, Frankrike og Nord-Finnland meldes om slike, og det er ingen grunn til å tro at disse bare er begrenset til okkuperte land, selvom en med kraftig forbhold bør motta meldingene om ureligheter i Tyskland. Fra Moskva meldes i beleirings-tilstand i Königsberg, og fra Sveits om uro i de siste bombede byene. Det er ikke usannsynlig at kriken merkes særlig sterkt i de mest utsatte stedene.

Enno igår, fire dager etter attentatet, forela det ingen lojalitetserklæringer fra armesjefene på østfronten og Kesselring i Italia.

Nasistene er tydeligvis oppmerksomme på at dette har vakt en viss oppmerksomhet, for Tysk Telegrambyrå sendte søndag kveld ut en melding om de talløse dagsbefalinger fra generalene om lojalitet, men det kunne ikke offentlig gjøre noen ny utenom de vi kjenner fra Norge, Vestfronten og Balkan. Himmler driver sin jakt på gamle motstandere i voldsomt tempo, uten hensyn til om de kan tenkes å ha noe med en militærrevolte å gjøre eller ikke. Det skal aldri være skutt flere enn under redselsnatten til 30. juni 1934, og foretatt en mengde arrestasjoner. Blandt ofrene nevnes tidligere sjef for Riksbanken dr. Schacht, og den tidligere utenriksminister von Neurath, men disse meldinger er ikke bekreftet.

Men Himmler kjemper forgjeves, for han kjemper ikke mot en sluttet krets av motstandere, men mot en nasjon på vei mot nederlaget.

Hvem som enn kastet bomben avslørte den en krisa som vil vokse i økende tempo sammen med nederlagene på frontene. Det var karakteristisk

FREDAG MØRGEN.

Russerne rykker fram på begge sider av Dvinsk. Lublin og Lukow er erobret. I syd er de gått over elven San og inntatt Jaroslau som ligger vest for San. Jernbanen vest for Lwow er avskåret. I de siste dagene er 4000 steder befridd. Siden sommeroffensiven begynte er 2 million tyskere dropt eller tatt til fange. 600 fly, 2700 tanks, 8700 kanoner og 57000 biler er ødelagt. Poliske patrioter i Moskva har dannet en polsk nasjonalråd. De skal ha sete i den nylig erobrete byen Cholm. I Italia har amerikanerne tatt 6 landsbyer ved Arno. Allierte tropper står mindre enn 20 km. fra Firenze. I Normandie har det bare vært patrulje og artillerivirksomhet. Den tyske kommandant i Paris er alvorlig såret etter attentat fredag. Vichy er uten jernbaneforbindelse med det øvrige Frankrike, at reisende fra Tyskland til Sverige kan fortelle at i Berlin hersket tilsynelatende ro. Det som opptek sinnene var meldingene fra østfronten.

Churchill sa i en liten tale han holdt søndag på en flyplass i Normandie at de siste begivenheter i Tyskland er alvorlige tegn på svakhet. Det er en kamp på liv og død som tyskerne utkjemper ved å skyte hverandre. Krigen kan slutte før vi hadde håpet.

Papir til lensmennene.

I anledning av den jakt som quislingene med fylkesfører Astrup i spissen driver på den arbeidsmobiliserte ungdommen utover landet, har Hjemmefrontens ledelse sendt ut denne parolen:

Ungdommen skal hjelpes av alle, også av lensmennene ut over landet. Dette er ikke et råd, men en ordre fra høyeste hold. Hjemmefronten krever at lensmennene nekter å hjelpe til mod å løte etter unge gutter. De som ikke følger denne ordre får selv ta følgene. Krigen er i den siste fase, og ingen midler skyts for å gjennomføre kampen. Men må være forberedt på å lide samme skjebne som Lindvik og Horgen.

Vi vil huske de lensmenn som hjelper oss i denne tiden.

INGEN NORSK UNGDOM SKAL ARRESTERES FORDI HAN GJØR SIN PLIKT MOT FEDRELANDET.

INGEN POSTPAKKER ØST FOR LAKSEFJORD! Postverket tar ikke lengre mot pakker til forsønelse øst for Laksefjord i Finnmark. Det tyder ikke på at tyskernas "forsvar" av dette farvannet kan være særlig effektivt.

MILITAROVERSIKT 21.-24. JULI 1944.

Mens Hitler og hans nærmeste må koncentrere sine krefter på den indre front, er vi i de siste dager vitner til krigens hittil mest overveldende fremrykking på østfronten. På en 250 km. bred front mellom Lwow og Brest-Litovsk rykker russerne frem med en fantastisk fart, opp til 60 km. i døgnet, og er langt forbi disse byene, som de overlater til etter-tropper å ta seg av. En slik fremgang kan bare være mulig mot en hær som nærmer seg opplosning. Den tyske propaganda som den ene dagen forteller om planlagt tilbaketrekkning og dagen etter om bøftrø kamp og motangrep, viser at det ikke kan være noen plan lengre. Der hvor tyskerne kan få samlet seg, forsøker de å holde igjen, men det kan bare bli rent lokalt. Alle andre steder trekker de seg så fort tilbake som de kan. De nye tyske generaler er tatt tilfange, hittil 23 siden sommør offensiven begynt. 11 er hittil falt. I Normandie har det vært et farfærdelig grisever, og ingen vesentlige forandringer i situasjonen. De allierte holder sine fremskutte stillinger. I Italia går det fortsatt fort i vest og på midtfronten, men stivere tysk motstand ved Adriaterhavet.

Østfronten: Russernes fremrykking på midtfrontens spørre avsnitt går i kjempetempo. Fra tysk hold meldes mandag ettermiddag at Jaroslav, 60 km. vest for Lwow er tatt.

Jaroslav ligger 20 km. nord for festningsbyen Przemysl som dekker inngangen til Krakau og Schlesien. Russerne står her 250 km. fra Schlesiens grense etter å ha rykket frem over 750 km. på fire uker. For 4. tyske panserarme er veien tilbake til Polen avskåret, den må nå gjennom Karpaterne. Tyskerne melder også om tapet av Siedlce, 80 km. fra Warsjava.

Kampene føres her langt vestenfor Bug hvor Hitler startet sin offensiv mot Russland i 1941. Cholm er erobret og der kjempes i Lublin. Russernes omringing av de tyske divisjoner ved Brody kostet tyskerne 45.000 mann, derav 15.000 fanger. På frontens nordligste avsnitt stormet russerne lørdag Pskov og rykker videre vestover. Vest for Dvinsk har de tatt Panevezys og nærmer seg raskt jernbanen Riga-Königsberg, den siste store retrettvei for tyskerne i randstatene.

Vestfronten: Voldsomt regn skyll har vanskelig gjort operasjonene, så det har vært forholdsvis liten virksomhet. Britiske styrker har tatt Troarn og Jiggjener-bret Matz. På vestavsnittet er det små forandringer.

Sydfronten: 5. armé er rykket inn i Pisa og tatt den delen av byen som ligger sørøst for Arno. Tårnet står. Allierte tropper er nå nådd frem til Arno holt fra munningen til et punkt 52 km. fra Firenze.

Tropper fra P. ggibensi står 20 km. fra byen. På midtfronten er Terra Nuova erobret. Ved Adriaterhavet gjør tyskerne sterke motstand. De poaskede tropper som kjemper her har hatt lokal fremgang.

Nasistene i Italia har gitt ordre til at alle offiserer som tillater sine tropper å trekke seg tilbake skal skytes.

Luftfronten: Gjøbbels, s trøst til sine landsmenn om at det allierte flyvåpen ville få nok å gjøre over invasionsfronten til å kunne fortsette sin strategiske bombing av Tyskland, er ikke blitt til virkelighet.

I forrige uke foretok amerikanske bombere kraftigere angrep enn noensinne før med i alt 6431 fly som kastet ned over 14000 tonn bomber. Flyfabrikker og oljerafininerier er freiddeles de viktigste målene, uten kulelagerfabrikker ved Schweinfurt. Natt til mandag ble det rettet et koncentrert angrep på Kiel og kastet ned over 2500 tonn bomber. Samtidig angrep Mosquitofly Berlin med 2 tons bomber, og mål i Ruhr. Bare 6 fly savnes.

Stillehavet: Den nye japanske regjerings Første jobspost er meldingen om amerikanske landgang på Guam. Landgangen gikk forholdsvis lett, og brohodet er etablert. Sterk motstand ved fremrykking innover øya. Også på Tinjan sør for Saipan har amerikanerne gått i land. Offisielt meldes i Washington at den amerikanske flåten nå er ti ganger stør som i 1940.

BEDRE MØRKE.

Det eneste synlige tegn på den bedrede mørk blandt de tyske tropper i Norge etter attetaten, er at samtlige nå har fått ordre om å bruke Hitler-hilsen i stedet for den vanlige militærhilsen. Da virner de ikke snart krigen!

CHURCHILL I NORMANDIE.

Churchill har igjen besøkt fronten i Normandie. Han har denne gangen vært der der i hele tre dager, sett på kampene og inspirert troppene. Han har hatt flere konferanser med Montgomery.

FORSINKET FANGETRANSPORT.

400 sivile engelske fanger som er sendt fra Tyskland til Lissabon for å utveksles med tyske, har vært tre uker forsinket i Frankrike på grunn av de vanskelige transportforhold. De fortalte blandt annet at Maquis-styrkene som er utmerket organisert med et glimrende etterretningsvesen, sprengte den store jernbanebrua over Rhone ved Avignon to timer etter at det siste fangetoget hadde passert.

33 britiske offiserer er igjen skutt i en tysk fangeleir.

LA ANDRE FA LESE AVISEN: ALLE EIER DEN.

9. eksp.

N C R G E

Nr. 22. 27. juli 1944

Mappe 46

Ekspl. 22 A

Dato 27.7.44

Avt. 3A-84711

Lnr. 538

PÅ VAKT.

Totalmobilisering: Alle krefter må settes inn i kampen! Tyskland og de besatte områder må skulder til skulder gjøre den avgjørende innsats!

Vi begynner å kunne leksen nå. Det er den sjette totalmobiliseringen siden lynkrigens forjettende seirer ble avslørt av den langsomme, men uavvendelige marsj mot neder-sel. I Brest-Litovsk raser gatekamper, men laget. Det er derfor ikke sansynlig at den byen ligger helt isolert langt bak frontlinjen. Forsterker står 50 km. fra Warsjava. Stanislau og ryster mot Krakau.. I Normandie trenger amerikanske panserstyrker hurtig inn i de tyske stillinger. De står 7 km. fra Coutances og har tatt 2500 fanger. Lessay og Periers er trygt i allierte hender. Britiske og kanadiske styrker holder stillingen lengre øst. I Italia står 8. armé 13 km. syd for byen. Byen Cubbio på midtfronten er tatt og i øst står polakkene 30 km. nord for Ancora. 500 fly angrep fra Italia igår Manfred-Weiss rustningsfabrikker ved Budapest og oljeanlegg i Ploesti. Videre var Mosquitofly over Berlin, Hamburg, Gent og Brussel. Flyvende bomber har igjen vært over Syd-England. Startbanene i Nordfrankrike er bombet med hell. Tyskerne lot sanke 48 skip på Cherbourg's havn. Det største av disse var den norske tankbåt "Sølglimt".

Vi må være klar til å slå ned i første omgang et hvert nytt forsøk på å bruke oss mot våre egne interesser.

Vi må nå være på vakt.

LENSMANN HORGENS KOLLEGER.

Det er et punkt i Hjemmefrontens parole til lensmannene som vi gjerne vil understreke: Husk hvordan det gikk Lindvik og Horgen!

I den tvangssituasjon som vi idag befinner oss i, kan vi dessverre ikke selv velge de metoder som vi vil kjempe etter. Vi har før sieblikket ikke anledning til å stille

forederne for retten slik som vi gjerne ønsket vil. De fleste kan også godt vente til tiden kommer. Men enkelte må dømmes straks. De som hver dag de får fortsette på frifot betyr en fare for gode nordmenns liv. Til denne kategorien forredre hører de lensmenn som lar sig bruke til å jage etter norske gutter som bare gjør sin plikt ved å undgå arbeidsmobiliseringen. Disse guttene kan, hvis de blir greppt nærsomhelst resikere å bli satt inn i krigstjeneste mot sitt eget land.

Nordmenn som medvirker til slike uskadelige gjøres så fort som mulig. I vår nuvarende situasjon kan vi bare gjøre det på en måte.

NYHETENE FREDAG MORGEN :

Stalin sendte igår ut 5 dagsordrer. Lwow, Stanislau, Bialystok og Dvinsk er inntatt. Videre er det viktige knutepunkt Rezekne i Latvia erobret. Veien går nå mot Riga. Tilsit er blitt kraftig bombet. Etter Bialystok's fall rykker russiske styrker syd-østover mot Varsjava. Store styrker er satt over Weich-

ingen. Forsterker står 50 km. fra Varsjava. Stanislau og ryster mot Krakau.. I Normandie trenger amerikanske panserstyrker hurtig inn i de tyske stillinger. De står 7 km. fra Coutances og har tatt 2500 fanger. Lessay og Periers er trygt i allierte hender. Britiske og kanadiske styrker holder stillingen lengre øst. I Italia står 8. armé 13 km. syd for byen. Byen Cubbio på midtfronten er tatt og i øst står polakkene 30 km. nord for Ancora. 500 fly angrep fra Italia igår Manfred-Weiss rustningsfabrikker ved Budapest og oljeanlegg i Ploesti. Videre var Mosquitofly over Berlin, Hamburg, Gent og Brussel. Flyvende bomber har igjen vært over Syd-England. Startbanene i Nordfrankrike er bombet med hell. Tyskerne lot sanke 48 skip på Cherbourg's havn. Det største av disse var den norske tankbåt "Sølglimt".

3 ER FUNNET - FORELØBIG.

Tysk Telegrambyrå har offentliggjort navnene på tre av attentatmenne nemlig generaloberst Beck, von Haupner og Oldrich. Den første skal ha begått selvmord, Haupner skal være arrestert og Oldrich ble skutt straks. Dette stemmer ikke overens med Goebbels's ord om at alle i komplottet var blitt greppt og skutt med det samme.

Franriks innsats.

De Gaulle har i en tale han holdt i Algiers uttalt at den franske innlandshær er blitt tre-doblet i løpet av de siste tre måneder. De har fått 7 ganger så meget krigsmateriell i juni og juli som alt i alt tidligere. De har tatt 2000 fanger og deres styrker svarer til syv eller otte divisjoner.

DET LIDENDE POLEN.

Ikke noe land har vel sett mer til tyskernes djevelskap og fått føle den enn Połan. Etter tyskernes egne meldinger er det i løpet av 15. okt. 1943 til 1. juni 1944 skutt 9600 polakker.

KRIGSOVERSIKT 25.-27. JULI 1944.

Hitler og hans drabanter har det selvfølgelig travelt med å finne en plausibel grund til tyskernes fortvilte stilling i øst. Og nå har de funnet det, - tror de. Det er takket være den lille kikk av dumme, korrupte og kriminelt betonte individer som har planlagt det lumpne attentatet. De har undergravet moralen og stått i ledetog mot fienden. Men nå er jo opprøret etter sigende slått ned og stillingen skulle ha bedret seg tilsvarende. Men russerne nermer seg likevel Tyskland med uhyggelig fart og lar seg ikke stanse. Det er nok etter Goebbels egne ord framdeles sand i maskinen, og det er som bekjent vanskelig å rense et inviklet maskine-eri for sand. For selv om samtlige i komplottet er skutt, hvilket er meget usansynlig har det likevel dannet seg en kreftsvulst som Hitler vanskelig kan operere bort, trass i Gestapo og Goebbels som hjelbere. Det er jo innlysende at attentatet var planlagt av offiserer, i første Pekke generaler, som har deltatt på de forskjellige frontene. Disse ser rent militært på situasjonen, og forstår at det bare er et tidsspørsmål når Tyskland må gi tapt. Når disse så tar konsekvensene av dette og forsøker å redde det som reddes kan, trass i Der Führers ordre, hvad vil så Hitler gjøre? Selvfølgelig kan Waffn S.S. beskytte hans egen person en tid, men når krigen er definitivt tapt vil vel hele det tyske folk få synene opp for hvilken forbannelse Hitler har vært for Tyskland, og ta saken i egne hender.

På de forskjellige fronter er stillingen:

ØSTFRONTE: På den brede midtfronten rykker russerne fremover nord og nordvest for Lublin, og nermer seg Varsjava. Det er den største og hurtigste framrykking som noensinne er gjennomført i krigshistorien. Weichsel er overskredet og fortropper fra Siedlce står mindre enn 80 km. fra Varsjava. Byen var i går utsatt for et voldsomt bombeangrep. Lenger nord er de områder som general Lindemann har komandoen over ytterligere blitt innskrenket idet russerene har stormet festningsbyen Narva i Estland. Fra Pskow har de også rykket lengre inn i Latvia, mot Riga. Tyskernes vesentlige retrettlinje mellom Riga og Königsberg er brutt. I syd har russerene gått inn i Schlesia med overgangen av elven San, og har nådd Stanislau. 4 byer er erobret ved foten av Karpatene ved overgangen til Ungarn og Tsjekkoslovakia. I kampene nordvest for

Lwow deltar amerikanske jagerfly. Igår ødela de 64 tyske fly i luften og på bakken. I Lwow raser framdeles gatekamper, men polske friskarer har gjort det meste av arbeidet.

Vestfronten: Her også fortsetter de allierte sin fremgang. Ved sitt siste angrep syd for Caen, har britene og kanadierne ydet amerikanerne indirekte hjelp ved å trekke de tyske styrker østover. Amerikanerne gjorde samme manøvre i forrige uke. Engelskmennene benyttet stridsvogner istedet for infanteri, og det virket jo meget hurtigere og kom helt overraskende på tyskerne. Allikevel kunde en ikke vente annet enn litt tilbaketrekkning overfor Rommel's rasende angrep. Men i det hele yter de allierte en meget effektiv motstand inntil det er kommet tilstrekkelig med tropper over og storangrep kan begynne. Den økende motstand fra franske innlandsstyrker har også stor verdi. Ingen ventet noen hurtig fremgang etter invasjonen, men allikevel vant de i første omgang. De fikk en meget god havn, og erobret en kyststrekning som denne tiden har satt seg meget godt fast i.

Italia: Firenze er nå målet for de allierte. De rykker frem fra flere kanter og i vest står de i høyde med byen. Ved Adriaterkysten rykker polske tropper hurtig nordover da tyskernes harde motstand på dette avsnittet er blitt betydeligere svakere. Kesselring skal være såret, noe som sikkert ikke vil sinke de alliertes fremmarsj.

Jugoslavia: Onsdag meldte marskalk Tito den jugoslaviske frihetshær hadde erobret 3 øer på den dalmatiske kyst, hvor også byen Ridni er inntatt etterat 99 tyskere hadde overgitt seg. I Italia er jugoslaverne gått til offensiv. Det er truffet avtale mellom Tito og de italienske friskarer om opprettelse av egne italienske korps i Titos flyvåpen.

POLEN RUSSLAND:

Det blev i går i Kremlin og i nærvær av Stalin undertegnet en oversanskomst mellom den russiske regjering og den polske nasjonalkomite. Hovedpunktene var at den øverste myndighet skal ligge hos den russiske øverstkommanderende så lenge det pågår stridigheter i de enkelte polske områder. Når disse oppholder skal nasjonalkomiteen overta den sivile administrasjon.

LA DINE VENNER LESE AVISEN. MEN VÅKEN.

5. eks.

N O R G E .

Nr. 28, 1. august 1944.

Mappe 46
Opp. 23 A
Dato 1.8.44
Avd. 3A-86V
Lnr. 510

EN INTERESSANT SMATALE.

5. juli kl. 11 ble professor Klaus Hansen invitert til møte hos Fuglesang i Folketeatret. Dette møtet ble meget livlig, idet det viste seg at herrene var dypt uenige. Samtalen kom blandt annet inn på N.S. og medlemstallet. Klaus Hansen påstod at tallet ikke var høyere enn 40 000 og at frafallet ikke hadde vært større enn det var nå. Fuglesang protesterte kraftig og hevdet at partiet hadde minst 60 000 medlemmer og bortsett fra de som hadde rømt til Sverige og de som var død var det ikke noen avgang. Tonen ble etterhvert meget skarp og Fuglesang beskyldte Klaus Hansen og hans fellere i Norsk-Tysk Selskap for å forsøke å ta seg makten og å skubbe N.S. til side. Dette svarte Hansen ikke noe på, men sa at N-T Selskap etter Lundes død hadde overveiet å velge Fuglesang inn i styret, men nå var det jo tydelig at han ikke var skikket til dette. Herrene skiltes som uvenner. Refleksjonene gjør seg selv. At selv Fuglesang hevdet medlemstallet til 60 000 er jo interessant og den ergjerrige professors hagen til en maktstilling er ganske typisk for den misunnelse og splid det herkser innen partiet.

HOLD FRONTEN.

Det har i det siste forekommet at kontorfolk og andre funksjonærer har betalt kontingent til de respektive nasistsamband. Dette må straks opphøre. Stillingen blir jo desto vanskeligere for de lojale og presset mot dem blir ytterligere øket. Det må vises mer samhold. Splittelse innen rekken er vår farligste fiende, og tyskere og nasister vet å benytte seg av det.

SEJERSRESEPT : SE GLAD UT !

Dr. Ley skrev forleden i Der Angriff bl. a.: "Tyskland kommer aldri til å kapitulere. Gud holder oss ved hånden og kommer til å føre oss sikkert gjennem alle farer. Bare tyskerne holder hodet høyt og ser glade ut kommer de til å seire til slutt."

Storkupp.

Det norske Misjonsselskaps fond som nå "kontrolleres" av quislingbiskopen Kvasnes, oppgis til 25 millioner minst. Det har fra hirdhold flere ganger vært påpekt at misjonspengene kunne brukes til mere nytte ting enn til omvendelse av hedninger.

NYHETENE FREDAG MORGEN:

I Normandie er Avranches og Granville ved kysten tatt. Panzerstyrker rykker sydover fra Avranches. Det britiske fremstøt fra Coumont fortsetter både i østlig og sørlig retning. Torigny og St. Martin er erobret. Tyske kommunikasjonslinjer kragtig båmbet. Marinefartøyer i Le Havre angrepet. De franske innlandsstyrker har i det siste avsporet 180 jernbanetog. I Litauen er Janava tatt og det raser gatekamper i Kaunas. Russerne rukker fram langs jernbanen Kaunas-Königsberg og en annen støtkile går mot de masuriske sjøer. Her blev Mariampol tatt igår og russerne står nå 25 km. fra tysk område. Jernbanen Varsjava-Bialystok er avskåret. Tre av forstedene til Varsjava er tatt og russerne står 15 km. fra byens sentrum. Knutepunktet Siedlce ble tatt i går, men det ligger allerede langt bak frontlinjen. Isyd trenger de frem i Galizia og klemmer tyskerne opp mot Karpatene. Den polske statsminister er kommet til Moskva. I Nord-Italia behersker patriotstyrker veien gjennom St. Bernardpasset. Amerikanerne har gått i land på hollandsk Guinea.

ATTENTATET.

Fra London meldes at Tysk Telegrambyrå har offentliggjort 2 av navnene som stod i spissen for attentatet. Det er generaloberstene Zeitzler og Fromm, 2 generaler som mer enn noen andre skulle kjenne Tysklands stilling. Zeitzler har vært Hitlers utvalgt general og Fromm har hatt ledelsen av rustningsforsyningene. Von Heldorff, president i Berlin nevnes også i samme forbindelse. Dette er en meget høy S.S. mann og særlig kjent for masseord på demokrater i 1933.

Rommel omkommet ?

Tyske fanger forteller at Rommel antakelig er drept. Han ble alvorlig såret under et bombeangrep syd for Caen. Han var bevisstløs i seks timer og man antok han ikke kunne overleve skadene han hadde pådratt seg.

Nye massearrestasjoner.

Omfattende arrestasjoner ble nylig foretatt i flere bygder på Fosenhalvøya nord for Trondheimsfjorden. Omkring 100 personer ble arrestert. De fleste er kjente menn og man vet ikke årsaken.